

Informasjon om beregning av veipriser

Biltransport er en sentral del av et moderne samfunn og et nødvendig innslag i mange personers og bedrifters virksomhet. Biltransport er nyttig for samfunnet, men det har en kostnadsside også. Den enkeltes bruk av bil påfører resten av samfunnet kostnader i form av økte køer, forurensing, støy og økt ulykkesrisiko. Disse såkalte eksterne kostnader vil variere over sted og tid. F.eks. vil de eksterne kostnadene være relativt høye fra en diesebil som kjører i saktegående kø på en kald dag i et tettbefolket byområde. Den diesebilen påfører de andre bilistene tidskostnader, og mange byboere blir eksponert for utslipp av NOX og partikler. Til sammenligning er det relativt lave eksterne kostnader forbundet med å kjøre en tilsvarende bil på en lite trafikkert landeveg, langt vekk fra tettbebyggelse.

For en mest mulig «korrekt» veipricing bør da den enkelte bilist eller bedrift betale en avgift per km som reflekterer de kostnadene man påfører samfunnet fra å kjøre bil. Veipricingssystemet vil da være et alternativ til bompenger. Transportøkonomisk institutt har beregnet slike eksterne kostnader og fant at det er store variasjoner per kilometer. Arbeidet er dokumentert i en omfattende rapport som kan sendes på forespørsel. Tabellen under viser kostnader i NOK per kilometer for kjøring med gjennomsnittlige personbiler i ulike trafikksituasjoner.

Drivstoff	Områdetype	CO2	Lokale utslipp	Støy	Kø	Ulykker	Slitasje	SUM
Diesel	Spredt bebyggelse	0.06	0.01	0.04	0.00	0.12	0.03	0.26
Diesel	Storby, utenom rush	0.07	0.53	0.33	0.00	0.12	0.03	1.08
Diesel	Storby, rushtidsskulder	0.11	0.80	0.33	2.90	0.12	0.03	4.28
Diesel	Storby, rushtidstopp	0.15	1.07	0.33	3.65	0.12	0.03	5.34
Bensin	Spredt bebyggelse	0.07	0.00	0.04	0.00	0.12	0.03	0.26
Bensin	Storby, utenom rush	0.08	0.04	0.30	0.00	0.12	0.03	0.57
Bensin	Storby, rushtidsskulder	0.12	0.32	0.33	2.90	0.12	0.03	3.82
Bensin	Storby, rushtidstopp	0.17	0.61	0.33	3.65	0.12	0.03	4.90

Rushtidstopp er definert som tidsrommene 0730-0830 og 1530-1630, mens rushtidsskulder er definert som tidsrommene 0630-0730, 0830-0900 og 1500-1530, 1630-1700

Vegpricing kan være et kraftfullt og samfunnsøkonomisk effektivt virkemiddel for å regulere trafikkmengden og sammen-setningen av trafikken. Når kjøring blir dyrere, vil trafikantene med beste alternative muligheter gjøre tilpasninger først. Slik får vi ned kø- og miljøkostnadene på mest effektivt vis.